

Sygn. akt I CSK 52/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 września 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska (przewodniczący)

SSN Barbara Myszka

SSN Krzysztof Strzelczyk (sprawozdawca)

Protokolant Ewa Krentzel

w sprawie z powództwa Wyższej Szkoły Komunikowania i Mediów Społecznych
/.../

przeciwko Spółdzielczemu Bankowi Rzemiosła i Rolnictwa w W.

o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym,

po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej w dniu 6 września 2012 r.,

skargi kasacyjnej strony powodowej

od wyroku Sądu Okręgowego w W.

z dnia 30 września 2011 r.,

- 1) oddała skargę kasacyjną,**
- 2) zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

Uzasadnienie

Wyższa Szkoła Komunikowania i Mediów Społecznych /.../ (dalej określana także jako Szkoła Wyższa) wniosła o wykreślenie z działu IV księgi wieczystej prowadzonej przez Sąd Rejonowy w W., dla pozostającej w jej użytkowaniu wieczystym nieruchomości położonej w W. przy ul. R. 8, stanowiącej działki o numerach ewidencyjnych 8/47, 8/48, 8/49 o łącznej powierzchni 2888 m.kw. stanowiącej własność Miasta /.../ , wpisów czterech hipotek umownych kaucyjnych do łącznej kwoty 7 350 000 złotych ustanowionych kolejno dnia 30 marca 2007 r., 10 czerwca 2008 r., 30 kwietnia 2009 r. i 24 lipca 2009 r. na rzecz Spółdzielczego Banku Rzemiosła i Rolnictwa w W. celem zabezpieczenia wierzytelności wynikających z umów o średnioterminowe kredyty.

W uzasadnieniu powództwa Szkoła Wyższa zarzuciła, że wszystkie umowy kredytowe, jak również oświadczenia o ustanowieniu hipoteki zostały podpisane przez osoby, które nie posiadały uprawnienia do jej reprezentowania na zewnątrz.

Pozwany Spółdzielczy Bank Rzemiosła i Rolnictwa (dalej określany także jako Spółdzielczy Bank) wnosił o oddalenie powództwa podnosząc, że podpisujący umowy prezydent uczelni był uprawniony do reprezentowania powoda.

Wyrokiem z dnia 11 kwietnia 2011 r. Sąd Rejonowy uwzględnił powództwo.

Jak ustalił ten Sąd, Wyższa Szkoła Komunikowania i Mediów Społecznych jest wpisana do Rejestru Uczelni Niepublicznych i Związków Uczelni Niepublicznych prowadzonego przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Założycielem uczelni jest „D., O., S.” spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Obecnie jej jedynym wspólnikiem jest Wyższa Szkoła Handlu i Finansów Międzynarodowych /.../. W dniu 25 lutego 2010 r. P.K., uprawniony do reprezentacji wymienionej spółki, powołał na stanowisko rektora uczelni L. K.

Strony zawarły w dniach 30 marca 2007 r., 10 czerwca 2008 r., 30 kwietnia 2009 r., 24 lipca 2009 umowy o kredyty średnioterminowe a zabezpieczeniem ich spłaty były hipoteki kaucyjne ustanowione na przedmiotowej nieruchomości. Przy zawarciu umów kredytowych Szkołę Wyższą reprezentowała B. O. S.,

sprawująca wówczas funkcję prezydenta uczelni (poza pierwszą z tych umów, którą podpisał także R. S.), która złożyła też w dniach zawarcia umów oświadczenia o ustanowieniu hipotek kaucyjnych. W związku z brakiem terminowej spłaty zobowiązań z wymienionych umów pozwany wystawił bankowe tytuły egzekucyjne.

Według Sądu, oświadczenia o ustanowieniu hipotek nie zostały podpisane przez osobę uprawnioną do reprezentacji uczelni. B. O. S., nie była rektorem uczelni, a przedstawione przez pozwanego dokumenty, na podstawie których udzielono kredytów dowodzą, nie była także umocowana do działania w imieniu powoda jako pełnomocnik. Sąd Rejonowy wskazał, że powód działa na podstawie ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (jedn. tekst Dz. U. z 2012 r., poz. Nr 572 ze zm. dalej jako Pr.sz.w). Zgodnie z art. 66 ust. 1 tej ustawy rektor kieruje działalnością uczelni i reprezentuje ją na zewnątrz, jest przełożonym pracowników, studentów i doktorantów. Oznacza to, że rektor jest jedynym organem uprawnionym do działania w imieniu powodowej uczelni. Prezydent uczelni, jako jednoosobowy organ obok rektora powołany w statucie (art. 60 ust. 7 Pr.sz.w) nie został uprawniony w ustawie do reprezentacji uczelni, jak również takich uprawnień nie powierzono prezydentowi w statucie. Ponadto zdaniem Sądu, statut jako akt wewnętrzny uczelni nie mógł skutecznie wobec osób trzecich zmienić sposobu reprezentacji określonego w ustawie

Wobec stwierdzenia, że ani rektor uczelni, ani ustanowiony przez niego pełnomocnik nie złożyli oświadczenia o ustanowieniu hipotek w formie pisemnej, wymaganej w art. 94 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo Bankowe (jedn. tekst Dz. U. z 2002 r., Nr 72, poz. 66 ze zm.), w ocenie Sądu Rejonowego prawo wieczystego użytkowania nieruchomości przysługujące powodowi zostało obciążone wpisami nieistniejących hipotek.

Na skutek apelacji pozwanego Spółdzielczego Banku Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 30 września 2011 r. zmienił zaskarżony wyrok Sądu pierwszej instancji w ten sposób, że oddalił powództwo i rozstrzygnął o kosztach postępowania stosownie do wyniku procesu. Sąd Okręgowy podzielił ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji. Wskazał, że przy analizie art. 66 ust. 1 Pr.sz.w. nie można pominąć dyspozycji ust. 2, który określa kompetencje rektora, jako

jednoosobowego organu uczelni, zaś w przypadku uczelni niepublicznych także dyspozycji ust. 5, 6 i 7 tego artykułu. Zgodnie z brzmieniem art. 66 ust. 2 Pr.sz.w. rektor uczelni publicznej podejmuje decyzje we wszystkich sprawach dotyczących uczelni, z wyjątkiem spraw zastrzeżonych przez ustawę lub statut do kompetencji innych organów uczelni lub kanclerza. Rektor uczelni publicznej w szczególności podejmuje decyzje dotyczące mienia i gospodarki uczelni, w tym w zakresie zbycia lub obciążenia mienia, do wysokości określonej w art. 90 ust. 4 oraz w innych sprawach wymienionych w art. 66 ust. 2 pkt 2-6 Pr.sz.w. Natomiast według art. 66 ust. 5 tej ustawy do kompetencji rektora uczelni niepublicznej należą sprawy, o których mowa w ust. 2 pkt 3 i 5 (tj. sprawowanie nadzoru nad działalnością dydaktyczną i badawczą uczelni oraz dbałość o przestrzeganie prawa oraz zapewnienie bezpieczeństwa na terenie uczelni) oraz inne sprawy określone w statucie. Ponadto art. 66 ust. 7 przewiduje możliwość przekazania kompetencji określonych w ust. 2 pkt 1 i 4 do właściwości innego oprócz rektora jednoosobowego organu uczelni, określonego w statucie (art. 60 ust. 7). Według Sądu Okręgowego, z tych postanowień wynika, że kompetencje przyznane rektorowi uczelni niepublicznej w ust. 1 art. 66 Pr.sz.w. ograniczone są tylko do tych kwestii, które określone są w art. 66 ust. 2 pkt 3 i 5 Pr.sz.w. oraz tych, które zostaną mu powierzone w statucie. Sam ustawodawca przewidział bowiem rozdzielenie funkcji naukowo – dydaktycznych od administracyjno – gospodarczych organów uczelni. Podział kompetencji pomiędzy różne organy przewidziany przez ustawę oraz odwołanie się przez ustawodawcę do możliwości powołania, innego niż rektor, jednoosobowego organu uczelni stwarza możliwość modyfikacji reprezentacji tej uczelni na zasadach określonych w statucie.

W § 12 statutu Szkoły Wyższej przewidziano powołanie prezydenta, jako jednoosobowego organu uczelni funkcjonującego obok rektora. Według w § 17 statutu, prezydent podejmuje decyzje dotyczące mienia i gospodarki uczelni, zaś stosownie do treści § 18 tego statutu rektor jest odpowiedzialny za kierowanie i realizację celów i zadań uczelni w zakresie działalności naukowej i dydaktycznej. Tym samym zdaniem Sądu Okręgowego, należy przyjąć, że jedynym organem upoważnionym do podejmowania decyzji co do zawarcia umów kredytowych i obciążenia majątku hipoteką był właśnie prezydent, a nie rektor powódki.

Przyjęcie założenia, że wymienione przepisy odnoszą się jedynie do stosunków wewnętrznych uczelni niepublicznej spowodowałoby, że organ, któremu statut nie przyznał kompetencji w określonym zakresie miałby realny wpływ na funkcjonowanie danego obszaru przez możliwość reprezentacji podmiotu na zewnątrz. Konstrukcję tę należy uznać za sprzeczną z ideą podziału kompetencji pomiędzy różne organy uczelni. Podejmowanie decyzji jest procesem na dużo wyższym poziomie, niż jej wykonanie, co za tym idzie organ realizujący decyzję nie może pozostawać w oderwaniu i stanowić odrębny podmiot w stosunku do organu, w którego kompetencji leży podjęcie decyzji.

Powodowa Szkoła Wyższa wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego. Oparła ją na naruszeniu art. 66 ust. 1, 2, 5 i 6 oraz art. 60 ust. 7 Pr.sz.w. w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 września 2011 r. przez niewłaściwą wykładnię polegającą na przyjęciu, że prezydent powodowej Szkoły Wyższej miał kompetencje do reprezentowania tej uczelni na zewnątrz; art. 65 § 1 i 2 k.c. przez niewłaściwą wykładnię i niewłaściwe zastosowanie zapisów § 17 i 18 statutu uczelni a ponadto naruszenie 10 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (jedn. tekst Dz. U. z 2001 r. Nr 124, poz. 1361 ze zm. oraz art. 95 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (jedn. tekst Dz. U. Nr 72, poz. 665 ze zm.) przez ich niezastosowanie. Na tej podstawie Szkoła Wyższa wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i oddalenie apelacji pozwanej.

Pozwany Spółdzielczy Bank wniósł o oddalenie skargi kasacyjnej. Podzielając stanowisko Sądu drugiej instancji podkreślił, że nie było wcześniej żadnych wątpliwości dotyczących reprezentowania powodowej Szkoły Wyższej, a podejmowane obecnie działania podważające kompetencje prezydenta uczelni są sprzeczne z zasadami współzycia społecznego i naruszają zasadę dotrzymywania umów, zasadę lojalności względem kontrahenta a w końcu zasadę uczciwego obrotu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W odniesieniu do osób prawnych, w związku z treścią art. 38 k.c. i działaniem tych podmiotów przez swoje organy w sposób określony w ustawie i w opartym na niej statucie, w piśmiennictwie odróżnia się dwie sfery działania

tych organów, a mianowicie sferę reprezentacji oraz sferę wewnętrzną określaną najczęściej jako prowadzenie spraw (zob. art. 201 § 1, 368 § 1 k.s.h.) lub też kierowanie działalnością (zob. art. 48 § 1 Prawa spółdzielczego). Przez reprezentację rozumie się występowanie we wszystkich stosunkach prawnych z zakresu prawa cywilnego, administracyjnego oraz innych gałęzi prawa. W ramach stosunków cywilnoprawnych reprezentacja oznacza składanie oświadczeń woli w imieniu osoby prawnej. Z kolei prowadzenie spraw, czy też kierowanie działalnością osoby prawnej polega na organizowaniu tej działalności w sferze wewnętrznej, a dokonywane w sferze wewnętrznej czynności nie wywołują skutków wobec osób trzecich.

Zwykle z prowadzeniem spraw osoby prawnej przez określony organ łączy się ustawowa kompetencja tego samego organu do działania w stosunkach zewnętrznych, w tym do dokonywania czynności prawnych. Samo złożenie oświadczenia woli może mieć też złożony charakter. Ustawa lub akty regulujące ustrój osób prawnych przewidują w określonych sytuacjach konieczność współdziałania z innymi organami tej samej osoby prawnej, która często przybiera postać obowiązku uzyskania zgody na dokonanie czynności prawnej (zob. m. in. art. 38 § 1 pkt 5, 6, 8, 11 Prawa spółdzielczego, art. 228 pkt 2, 3, 4, 6, 393 pkt 2, 3, 4, 5, 6, 7 k.s.h., art. 18 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym jedn. tekst Dz. U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1591 ze zm.). Konieczność współdziałania nie może jednak oznaczać obowiązku uzyskiwania zgody na wszystkie czynności objęte prowadzeniem spraw lub też kierowaniem działalnością osoby prawnej. Przyjęcie takiego rozwiązania uniemożliwiłoby normalne funkcjonowanie osoby prawnej.

Oceniając kwestię reprezentacji uczelni wyższej należy uwzględnić, że zgodnie z ogólną regulacją zawartą w art. 66 ust. 1 Pr.sz.w. organem uprawnionym do reprezentacji uczelni jest jej rektor.

Według art. 66 ust. 2 pkt 1 Pr.sz.w., do kompetencji rektora należy podejmowanie decyzji dotyczących mienia i gospodarki uczelni. Na tym kończyła się treść tego przepisu w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 września 2011 r. (art. 1 pkt 51, 38 ustawy z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo

o szkolnictwie wyższym ..., Dz. U. Nr 84, poz. 455 ze zm.). Zgodnie z zasadą wyrażoną w ustępie pierwszym tego artykułu, wykonywanie tej kompetencji łączy z prawem reprezentacji uczelni.

W odniesieniu do uczelni niepublicznych, w art. 66 ust. 6 Pr.sz.w. dopuszcza się powierzenie wymienionych kompetencji innemu, powołanemu w statucie jednoosobowemu organowi uczelni. Wszystkie te wymagania spełniał statut Szkoły Wyższej obowiązujący w czasie dokonywania kwestionowanych czynności prawnych.

W związku z tym wymaga rozstrzygnięcia, czy użyte w art. 66 ust. 2 pkt 1 Pr.sz.w. określenie „podejmowanie decyzji” dotyczących mienia i gospodarki uczelni obejmuje nie tylko sferę wewnętrzną, ale może zarazem stanowić podstawę uprawnienia prezydenta powodowej Szkoły Wyższej do złożenia oświadczenia woli w przedmiocie obciążenia hipoteką kaucyjną przysługującego tej uczelni prawa wieczystego użytkowania.

Według art. 70 poprzednio obowiązującej ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 65, poz. 385, z późn. zm. dalej jako ustawa o szkolnictwie wyższym) o kwestiach dotyczących reprezentowania uczelni niepublicznej decydował jej statut, a ustawowe rozwiązania dotyczące ustroju uczelni znajdowały zastosowanie jedynie w zakresie nie uregulowanym w statucie. Takie rozwiązanie mogły usprawiedliwiać sposoby i źródła wyposażenia uczelni niepaństwowych w majątek niezbędny do funkcjonowania uczelni. Majątek ten pochodził (art. 15 ust. 2 ustawy o szkolnictwie wyższym) a także obecnie pochodzi od założyciela szkoły (art. 20 ust. 3 Pr.sz.w.).

Wprawdzie rola założyciela uczelni niepublicznych co do zasady kończy się z chwilą wpisania uczelni do właściwego rejestru i uzyskania w ten sposób osobowości prawnej (art. 29 ust. 1 Pr.sz.w.; zob. też art. 16 ust. 4 ustawy o szkolnictwie wyższym), to jednak ustawa dopuszcza podejmowanie przez założycieli decyzji dotyczących funkcjonujących już uczelni niepublicznych w przypadkach określonych w jej statucie (tak art. 21 ustawy o szkolnictwie wyższym a obecnie art. 24 ust. 3 Pr.sz.w.). Nie bez znaczenia dla pozycji założyciela uczelni niepublicznej i jego zainteresowania bieżącym zarządzaniem

majątkiem jest też możliwość odpowiedniego uregulowania sposobu likwidacji uczelni (zob. art. 58 ust. 2 Pr.sz.w. a także art. 18 ust. 2 ustawy o szkolnictwie wyższym), a zwłaszcza możliwość określenia w statucie celów, na które może zostać przeznaczony majątek likwidowanej uczelni niepublicznej pozostały po zaspokojeniu wierzycieli.

Tymi samymi względami można usprawiedliwiać wprowadzenie do nowej ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. innych szczególnych regulacji dotyczących uczelni niepublicznych. Obowiązująca ustawa odróżnia w uczelniach niepublicznych sferę naukowo dydaktyczną od sfery finansowo gospodarczej, czego wyrazem są określone ustawowo kompetencje rektora uczelni niepublicznej obejmujące nadzór nad działalnością dydaktyczną i badawczą uczelni oraz dbałość o przestrzeganie prawa i zapewnienie bezpieczeństwa na terenie uczelni. Statut uczelni niepublicznej może rozszerzyć te kompetencje (art. 66 ust. 5 Pr.sz.w.). Kompetencje rektora uczelni publicznej, są określone ogólnie w art. 66 ust. 2 Pr.sz.w. i obejmują wszystkie sprawy dotyczące uczelni, z wyjątkiem zastrzeżonych przez ustawę lub statut do kompetencji innych organów uczelni lub kanclerza, a dalsze wyliczenie kompetencji w pkt od 1 do 6 ma jedynie przykładowy charakter.

Do grupy szczególnych regulacji dotyczących uczelni niepublicznych należy także dopuszczenie powołania w statucie innego poza rektorem, organu jednoosobowego (art. 60 ust. 7 Pr.sz.w.), przy czym, według względnie obowiązującego postanowienia art. 80 ust. 1 Pr.sz.w., uprawnionym do powoływania i dowoływania jednoosobowego organu uczelni niepublicznej jest jej założyciel. Ustawa przewiduje też możliwość przekazania do właściwości tego jednoosobowego organu kompetencji do podejmowania decyzji odnośnie mienia i gospodarki uczelni, a także kompetencji w zakresie sprawowania nadzoru nad administracją i gospodarką uczelni (art. 66 ust. 5 w związku z art. 66 ust. 2 pkt 1 i 4 Pr.sz.w.). Podkreślenia wymaga, że przeniesienie wymienionych kompetencji w statucie znajduje ustawowe umocowanie, a podejmowanie decyzji dotyczących mienia i gospodarki uczelni nie zostało w żaden sposób ograniczone. Będą to zatem wszystkie decyzje dotyczące zarówno drobnych kwestii, jak i dotyczące zbycia, nabycia, obciążenia istotnych składników majątkowych uczelni. Przyjęcie, że kompetencja określona w art. 66 ust. 2 pkt 1 Pr.sz.w. powierzona prezydentowi

powodowej Szkoły Wyższej odnosi się wyłącznie do sfery wewnętrznej, a jedynym uprawnionym organem do składania oświadczeń woli w tym zakresie w imieniu uczelni niepublicznej byłby jej rektor, dla którego sama ustawa nie przewiduje kompetencji odnośnie mienia i gospodarki uczelni, budzi uzasadnione wątpliwości, które wyraził Sąd Okręgowy w pisemnych motywach wyroku.

Uwzględniając wskazane okoliczności, można podzielić ostateczne stanowisko tego Sądu, że prezydent powodowej Szkoły Wyższej - jako jednoosobowy organ uczelni, powołany w statucie, któremu powierzono decydowanie o mieniu i gospodarce uczelni - był uprawniony do złożenia oświadczenia woli w imieniu Szkoły Wyższej o obciążeniu hipoteką kaucyjną przysługującego tej uczelni prawa wieczystego użytkowania na nieruchomości stanowiącej własność Miasta /.../.

Istotnym wzmocnieniem prezentowanego rezultatu wykładni art. 66 Pr.sz.w. oraz odpowiednich postanowień statutu Szkoły Wyższej są zmiany do tego artykułu, wprowadzone wymienioną ustawą zmieniającą z dnia 18 marca 2011 r. W art. 66 ust. 2 pkt 1 w nowym brzmieniu została szerzej opisana kompetencja rektora uczelni publicznej w zakresie podejmowania decyzji dotyczących mienia i gospodarki uczelni, która jak to wynika z art. 66 ust. 6 może być przekazana do właściwości innego jednoosobowego organu ustanowionego w statucie uczelni niepublicznej. Stosownie do znowelizowanej treści art. 66 ust. 2 pkt 1 rektor „podejmuje decyzje dotyczące mienia i gospodarki uczelni, w tym w zakresie zbycia lub obciążenia mienia, do wysokości określonej w art. 90 ust. 4”. Przepis, do którego odwołuje się art. 66 ust. 2 pkt 1 Pr.sz.w. przewiduje obowiązek uzyskania zgody ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa na rozporządzenie przez uczelnię publiczną składnikami aktywów trwałych w rozumieniu przepisów ustawy o rachunkowości, w zakresie określonym w ustawie z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa (Dz. U. Nr 106, poz. 493, z późn. zm.), gdy wartość rozporządzenia przekracza równowartość w złotych kwoty 250.000 euro. Do wystąpienia dołącza się zgodę senatu uczelni.

Wprawdzie art. 90 ust. 4 Pr.sz.w. nie odnosi się do uczelni niepublicznych, to jednak odwołanie się do treści tego artykułu w art. 66 ust. 2 pkt 1, który stanowi

o uprawnieniach do podejmowania decyzji dotyczących mienia i gospodarki uczelni, które mogą być przekazane innemu niż rektor jednoosobowemu organowi uczelni niepublicznej, może stanowić istotny element wniosku, co do charakteru i zakresu tych kompetencji. Zważyć bowiem trzeba, że art. 66 ust. 2 pkt 1 Pr.sz.w. w znowelizowanej wersji wymienia wprost zbycie lub obciążenie mienia, jako czynności objęte sferą decyzji dotyczących mienia i gospodarki uczelni. Ponadto odwołanie do treści art. 90 ust. 4 Pr.sz.w. regulującego obowiązki uczelni publicznych przy podejmowaniu czynności rozporządzających składnikami aktywów trwałych, pozwala przyjąć, iż rozporządzanie mieniem lub obciążanie mienia, a także inne decyzje dotyczące mienia i gospodarki uczelni, o których mowa w art. 66 ust. 2 pkt 1 Pr.sz.w. obejmują także czynności prawne, które mają wywołać skutki na zewnątrz. Oznacza to na gruncie rozpoznawanej sprawy, że przewidziane w art. 66 ust. 2 pkt 1 Pr.sz.w. kompetencje do podejmowania decyzji dotyczących mienia, w tym w zakresie obciążenia mienia, przyznane w statucie Szkoły Wyższej prezydentowi uczelni, obejmują również uprawnienia do złożenia oświadczenia woli w przedmiocie obciążenia mienia uczelni. Tylko wtedy, gdy ma zostać złożone oświadczenie woli o rozporządzeniu wartościowym składnikiem majątku uczelni wymagane jest uzyskanie uprzedniej zgody ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa. Taki obowiązek oczywiście nie dotyczy decyzji podejmowanych w sferze wewnętrznej nie rodzących żadnych skutków rzeczowych. Gdyby zatem wymienione w artykule 66 ust. 2 pkt 1 Pr.sz.w. kompetencje miały obejmować jedynie sferę wewnętrzną, bez skutków wobec osób trzecich, odwołanie do treści art. 90 ust. 4 Pr.sz.w. byłoby zupełnie zbędne, nie miałyby normatywnego sensu.

W piśmiennictwie i orzecznictwie Sądu Najwyższego w procesie wykładni norm prawnych dopuszcza się uwzględnienie działań legislacyjnych zmieniających interpretowane przepisy. Utrwalił się w związku z tym pogląd, że jeżeli ustawodawca w drodze zmiany legislacyjnej doprecyzowuje przepis, to dokonuje jakby wykładni autentycznej, a więc również wcześniejszy, niejasny przepis należy zawsze rozumieć zgodnie z duchem nowelizacji. Taka interpretacja nie narusza zakazu działania prawa wstecz, oznacza zaś jedynie opowiedzenie się ustawodawcy za jednym z dwóch możliwych sposobu rozumienia przepisu przed nowelizacją (zob. wyroki k.p.c. Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2009 r.,

V CSK 35/09, niepubl.; z dnia 4 marca 2008 r., IV CSK 496/07, niepubl.; a także uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 11 września 2003 r., III CZP 52/03, OSNC 2004, nr 11, poz. 169).

Podzielenie ostatecznego stanowiska Sądu drugiej instancji pozostaje bez wpływu na ważność dotychczasowego postępowania, co w odniesieniu do postępowania przed Sądem drugiej instancji podlega z urzędu ocenie Sądu Najwyższego (art. 398¹³ § 1 k.p.c.). Zważyć bowiem trzeba, że statutowe przekazanie prezydentowi uczelni kompetencji do podejmowania decyzji dotyczących mienia i gospodarki uczelni, znajdujące umocowanie w art. § 66 ust. 6 Pr.sz.w., nie pozbawia rektora tej uczelni niepublicznej kompetencji do reprezentowania uczelni na zewnątrz, w tym także w procesie cywilnym zmierzającym do podważenia czynności prawnych, które doprowadziły do obciążenia majątku uczelni.

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. oddalił skargę kasacyjną powodowej Szkoły Wyższej rozstrzygając o kosztach postępowania kasacyjnego zgodnie z treścią art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1, 398²¹ k.p.c.